

партийнай тэрилтэтин уонна Саха сиригэр Советскай былааһы тэрийбитэ. Кини 1928 сылга диэри Саха сиригэр салайар дуоһунастарга Киин Ситэриилээх Комитет председателинэн, Савнарком председателинэн, партия обкомун секретарынан үлэлээбитэ. Саха сирин партийнай тэрилтэтин иһинэн ула халыйыы баар буолбутунан кини 1928 сыллаахха партия КК дыһаалыгар ыңырыллыбыта. БСК /6/ П КК эппиэттээх инструкторынан үлэлээбитэ. М. К. Аммосов 1933 сылтан ылата партия Хотугу Казахстаннаабы, Карагандатаабы обкомнарын бастакы секретардарынан, 1937 сылга Киргизия Компартиятын КК бастакы секретарынан үлэлээбитэ. Бүтүн Союзтаабы Киин Ситэриилээх Комитет чилиэнэ этэ. Саха сирэ кининэн киэн туттара. Кинини Е.Ярославскай улаханнык хайгыыра, "Чабылахай Максимиан" ааттыыра. Уһулутчу талааннаах, ахсаабат эрчимнээх, киэн билиилээх-көрүүлээх, сүндэн тэрийэр дьобурдаах киһи этэ. Сыылкаба кэлбит большевиктар Аммосовы кытта биһиргэ Саха уобалаһын Таатта улуһугар төрөөбүт Ойуунускай Платон Алексеевичи эмиэ иитэн таһаарбыттара. Ойуунускай ол сылларга революционнай үлэтин иһин Аммосовы кытта биһир кэмнэ репрессияламмыта. Саха сирин тас өттүгэр сыылкаба ыгытыллыбыта. Кини Сахатын сиригэр губревком чилиэнэ буолбута. Саха АССР Киин Ситэриилээх Комитетын председателинэн үлэлээбитэ. Ойуунускай ССРС бастакы ыңырылыаах Верховнай Советын депутата буолан баран, 1938 сыллаахха тутулаан хайылыллыбыта. Суута-сокуона суох түрмөбэ сытан өлбүтэ. Ойуунускай саха бастакы революционнай суруйааччыта этэ, Саха советскай литературатын төрүттээччилэринэн буолбута.

Билигин Саха сиригэр революционнай хамсааһын историятын, ол хамсааһыны баһылаан-көрүлээн салайбыт дьону ааттаабакка суруйаллар. Саха сиригэр революцияны уонна революционнай кадрдары бэлэмнээһиннэ политической сыылка оруолун туһунан дьиннээх революционердары ааттаабакка суруйаллар. Саха советскай литературатын историятын, кинини төрүттээччини ахтан көрбөккө суруйаллар.

Мин партия чилиэнин, Саха сирин уруккутун уонна билчидитин билэр киһи быһыытынан, Аммосов М.К. уонна Ойуунускай П.А. норуот өстөөхтөрө буолбатахтарын, дьиннээх коммунистар-ленинецтэр буолалларын, кинилэр норуот өстөөхтөрүн хара санааларынан репрессияламмыттарын билигин чаччы итэбэйдим.

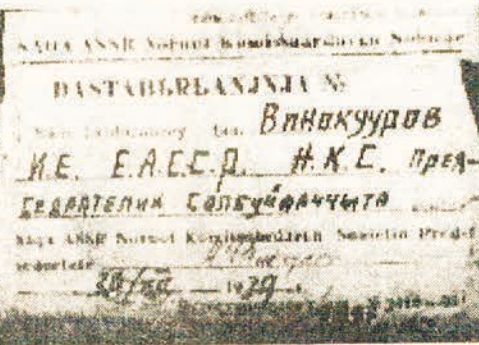
Мин бу сурукпун Эн БСК /6/ П КК секретарынан үлэлиир эрдэххиттэн М.К.Аммосовы билэриң быһыытынан, оччолорго Саха сирин боппуруостарынан элбэхтик дьарыктаммытың быһыытынан, Лазарь Моисеевич, Эйиэхэ ытыабын.

Мин Эйигиттэн, Лазарь Моисеевич, олус диэн көрдөһүбүн, өскөтүн кыаллыа диэтэххинэ, репрессияламмыт дьоннор дьыалаарын хаттаан көрүүнэн дьарыктанааччыларга М.К.Аммосовы уонна П.А.Ойуунускайы буруйдааһыны бэрэбиэркэллиргэ дыһал биэрэргэр көрдөһүбүн. Кырдыаас большевиктартан таб, Г.И.Петровскай кинилэри үчүгэйдик билэр буолуохтаах.

Өскөтүн наада буоллабына, мин Эйигин сирэй көрсөн дьыала ис дьинин быһааран биэриэхпин сөп.

*Винокуров Илья Егорович,
1921 сылтан ССКП чилиэнэ.
1955 сыл, алтынньы 20 күнэ.*

Эһиги бу снимоктарга И.Е.Винокуров докумуоннарын көрөүт.

И. Е. Винокуров 1939 сыл алтынньыга Саха АССР Народнай Комиссардарын Сэбиэтин председателин солбуйааччынан аһаммыта, культурнай тутуу, норуот чөрэдириитин, до-руобуйа харыстабылын, наука, литература уонна искусство боппуруостарын салайбыта

Аҕа дойдуну көмүскүүр сэрии уонна сэрииттэн эмсэҕэлээбит норуот хаһаайыстыбатын чөлүгэр түһэриш ыар сылларыгар Илья Егорович 1943 сылтан 1945 сылга диэри Саха АССР Министрларын Советын председателинэн үлэлээбитэ.

